

Protocol 7005

Graven in en saneren van de bodem

*Digging up soil and
soil remediation*

Introduction in English (informative)

Purpose of this document

The purpose of the protocol 'digging up soil and soil remediation' is to describe the specific requirements to warrant the quality of work with contaminated soil.

Content

This protocol contains the requirement for performing ground work with contaminated ground flows. It provides all forms of groundwork, applied from a civil engineering point of view. The protocol describes the specific requirements to the companies and persons performing groundwork. It does not describe specific techniques.

The requirements that apply to the process, the quality system and the certification are referred to in BRL SIKB 7000.

Colofon

Status

Dit protocol (versie 1.0) is op 26 maart 2020 vastgesteld door het Centraal College van Deskundigen (CCvD) / Accreditatiecollege Bodembeheer, ondergebracht bij de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB) te Gouda. Dit protocol treedt in werking met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Opgenomen beeldmateriaal is informatief en niet normatief.

Eigendomsrecht

Dit protocol is opgesteld in opdracht van en uitgegeven door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB). Het CCvD / Accreditatiecollege Bodembeheer, ondergebracht bij SIKB, beheert dit protocol inhoudelijk. De actuele versie van het protocol staat op de website van SIKB (www.sikb.nl) en is op elektronische wijze tegen ongewenste aanpassingen beschermd. Het is niet toegestaan om wijzigingen aan te brengen in de originele en door het CCvD / Accreditatiecollege Bodembeheer goedgekeurde en vastgestelde teksten met het doel hieraan rechten te (kunnen) ontlenen.

Vrijwaring

SIKB is behoudens in geval van opzet of grove schuld niet aansprakelijk voor schade die bij de gebruiker of derden ontstaat door het toepassen van dit document.

© Copyright 2020 SIKB

Overname van tekstdelen en beeld is toegestaan met bronvermelding. Alle rechten berusten bij SIKB.

Bronnen beeldmateriaal

SIKB.

Bestelwijze

Dit document is in digitale vorm kosteloos te verkrijgen bij SIKB. Een ingebonden versie kunt u bestellen tegen kosten, op te vragen bij SIKB.

Updateservice

Door het CCvD / Accreditatiecollege Bodembeheer vastgestelde mutaties in dit document zijn te verkrijgen bij SIKB. Via www.sikb.nl kunt u zich aanmelden voor automatische toezending van mutaties. U kunt u via www.sikb.nl ook opgeven voor de gratis digitale nieuwsbrief.

Helpdesk/gebruiksaanwijzing

Voor vragen over inhoud en toepassing van dit document kunt u terecht bij uw certificatie-instelling of bij SIKB. Voor geschillen zie de klachten- en geschillenregeling via www.SIKB.nl.

Inhoud

1	Doel van het protocol	4
2	Principe en definities	6
2.1	Principe.....	6
2.2	Milieukundige begeleiding	7
2.3	Definities.....	7
3	Plaats van het protocol in het kwaliteitssysteem	8
4	Verantwoordelijkheden en vakbekwaamheid	9
4.1	Verantwoordelijkheden certificaathouder	9
4.2	Rollen	9
4.3	Vakbekwaamheid werkvoorbereider en kwaliteitsverantwoordelijke persoon	10
4.4	Taken van de overige functies	11
5	Apparatuur en hulpmiddelen	12
6	Uitvoeringsplan	13
6.1	Rol van het uitvoeringsplan	13
6.2	Projectspecifieke maatregelen	14
6.3	Beschrijving takenpakket.....	15
7	Taken certificaathouder.....	16
7.1	Generieke taken	16
7.2	Projectspecifiek taken	21

Overzicht van de eisen

Toelichting:

De aard van het project (het graven in en saneren van de bodem) is bepalend voor de invulling, omvang en intensiteit van de uitvoering. Daarmee kunnen de van toepassing zijnde eisen aan graven in en saneren van de bodem per casus verschillen.

Eis 4.1	Aanwijzen werkvoorbereider en kwaliteitsverantwoordelijke persoon	10
Eis 4.2	Eisen aan de werkvoorbereider	10
Eis 4.3	Eisen aan de kwaliteitsverantwoordelijke persoon	11
Eis 5.1	Inzet apparatuur en hulpmiddelen.....	12
Eis 5.2	Onderhoud apparatuur en hulpmiddelen	12
Eis 6.1	Opstellen uitvoeringsplan	13
Eis 6.2	Overdracht uitvoeringsplan	13
Eis 6.3	Beschrijving van het type project.....	13
Eis 6.4	Overkoepelend uitvoeringsplan (raamplan).....	14
Eis 6.5	Bepalen generieke maatregelen	14
Eis 6.6	Bepalen projectspecifieke maatregelen.....	15
Eis 6.7	Beschrijving takenpakket	15
Eis 6.8	Kritische werkzaamheden en momenten.....	15
Eis 7.1	Overeenkomen basiselementen in contractvorming	16
Eis 7.2	Opstellen uitvoeringsplan	17
Eis 7.3	Beschrijving van de uitvoeringswijze	17
Eis 7.4	Overdracht uitvoeringsplan	18
Eis 7.5	Werken conform het uitvoeringsplan.....	18
Eis 7.6	Inrichten van het werkterrein	19
Eis 7.7	Aanwezigheid KVP-er	19
Eis 7.8	Bijhouden logboek	20
Eis 7.9	Registreren wijzigingen en afwijkingen	21
Eis 7.10	Logboek versturen na afronding	21
Eis 7.11	Voorkomen van contaminatie van de omgeving	22
Eis 7.12	Identificatie bij opslag en depotvorming	22
Eis 7.13	Toepassen bemaling en beschikken over een bemalingsplan.....	22
Eis 7.14	Uitvoeren additionele beheermaatregelen.....	23
Eis 7.15	Samenwerking met de milieukundige begeleiding	23

1 Doel van het protocol

Doel van het protocol

Het doel van dit protocol is: het beschrijven van specifieke eisen waar certificaathouders en de door hen ingezette personen aan moeten voldoen voor het waarborgen van de kwaliteit bij graven in en saneren van de landbodem.

Het protocol maakt deel uit van de beoordelingsrichtlijn BRL SIKB 7000. In de beoordelingsrichtlijn staan de algemene eisen waaraan certificaathouders en hun personeel, die werken onder het certificaat van BRL SIKB 7000, moeten voldoen. Dit protocol beschrijft de specifieke eisen voor graven in en saneren van de landbodem onder de Omgevingswet.

Juridisch kader

Het juridisch kader van graven, saneren en grondwatersaneren onder de Omgevingswet en van (water)bodemsaneringen en ingrepen in de waterbodem onder overgangsrecht wordt in de BRL SIKB 7000 beschreven. Daarin is tevens de juridische positie van dit protocol opgenomen.

Verplichte toepassing protocol

Dit protocol is van toepassing op de uitvoering van de volgende erkenningsplichtige activiteiten onder de Omgevingswet:

1. Graven in de bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarden bodemkwaliteit (indien het te ontgraven volume groter is dan 25 m³);
2. Saneren van de bodem;
3. Saneren van de bodem in het kader van de zorgplicht voor zover dit plaatsvindt door middel van ontgraven van de grond.

Het saneren van de bodem in het kader van de zorgplicht of een ongewoon voorval is op voorhand niet toe te wijzen aan een specifiek protocol onder de BRL SIKB 7000. Indien activiteiten in het kader van de zorgplicht plaatsvinden door middel van verwijdering door middel van ontgraving, dan dienen deze activiteiten op basis van het onderhavige protocol te worden uitgevoerd. Eerste bereddering (de maatregelen die onverwijld en gedurende de eerste 24 uur na een *spill*, calamiteit of ongewoon voorval genomen worden) is hiervan uitgezonderd.

Vrijwillige toepassing protocol

Het staat de initiatiefnemer vrij om dit protocol ook van toepassing te verklaren in de volgende situaties, waarvoor geen erkenningsplicht geldt:

1. Graven in de bodem met een omvang kleiner dan 25 m³ (geen milieubelastende activiteit op basis van het Bal; daarom geen algemene regels van toepassing);
2. Graven in de bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarden bodemkwaliteit (milieubelastende activiteit volgens het Bal).

De werkzaamheden moeten in dat geval uitgevoerd worden onder certificaat de BRL SIKB 7000 en het onderhavige protocol.

Daarnaast staat het eenieder vrij gedeelten van de werkwijzen zoals beschreven in dit protocol te hanteren in andere dan de hier omschreven gevallen, onder de voorwaarde dat duidelijk wordt vermeld dat de werkzaamheden niet onder het certificaat behorende bij BRL SIKB 7000 worden uitgevoerd.

Afbakening

Dit protocol is niet van toepassing op:

- Saneren van de bodem met in situ technieken. Hierop is protocol 7006 van toepassing;
- Grondwatersanering, al dan niet met in situ technieken. Hierop is protocol 7006 van toepassing;
- Graven in de waterbodem (baggeren). Hierop, in geval van een kwaliteit boven de interventiewaarde en een volume van meer dan 1.000 m³, is protocol 7003 van toepassing;

- Sanering binnen een geval van ernstige bodemverontreiniging waarop overgangsrecht voor de Wet bodembescherming van toepassing is. Hierop zijn de protocollen 7001, 7002, 7003 of 7004 van toepassing.

2 Principe en definities

2.1 Principe

Graven in en saneren van de bodem

Tot het graven in de bodem worden in dit protocol de volgende activiteiten gerekend:

- Het graven in de bodem vanuit een civieltechnische aanleiding. Het betreft het ontgraven van de bodem en het eventueel of afvoeren van uitkomende grond;
- Het zeven van de uitkomende grond op locatie, het tijdelijk opslaan van de grond en het terugplaatsen van de grond na afloop van het tijdelijk uitplaatsen.
Let op: het zeven van de uitkomende grond gericht op kwaliteitsverbetering (bijvoorbeeld het uitzeven van asbesthoudende materialen) betreft een bewerking van de grond waarvoor een erkenningsplicht op grond van BRL SIKB 7500 geldt;
- Eventueel benodigde bemaling van grondwater, en het behandelen en / of lozen van dit grondwater, indien dit nodig is vanuit civieltechnisch oogpunt.

Met het saneren van de bodem wordt in dit protocol bedoeld:

- het verwijderen (ontgraven en afvoeren) van grond of het afdekken van een bodem;
- het herschikken van vrijgekomen grond onder de afdeklaag op het deel van de locatie waarop een afdeklaag wordt aangebracht.

Het buiten de locatie vervoeren van grond of andere materialen zoals afvalstoffen of bouwstoffen valt buiten de scope van dit protocol wat betreft de afvoer van grond. De certificaathouder die de ontgraving uitvoert heeft wel de taak om grondstromen in de keten te waarborgen.

Takenpakket

Het exacte takenpakket van de certificaathouder wordt zowel generiek als projectspecifiek bepaald en is mede afhankelijk van de aard van het project. Bepalende factoren zijn in ieder geval de aanleiding en doelstelling van het graven in de bodem dan wel de milieudoelstelling voor de saneren van de bodem, de aard van de locatie, de in te zetten techniek en decentrale regels (voor zover dit betrekking heeft op het graven in en saneren van de bodem) en / of eventuele maatwerkregels of -voorschriften.

Uit het type project vloeien specifieke potentiële ongewenste gebeurtenissen voort die invloed kunnen hebben op milieukundige en omgevingsgerelateerde aspecten. Tezamen met generieke potentiële ongewenste gebeurtenissen (kunnen in elk project voorkomen) vormen zij de basis voor de taken van de certificaathouder. In figuur 2.1 is de totstandkoming van het takenpakket van de certificaathouder weergegeven.

Het situationele karakter van het project vereist maatwerk voor de invulling van de taken van de certificaathouder. Het protocol biedt daarom ruimte voor een projectspecifieke aanpak. Het formuleert generieke taken (gebaseerd op generieke potentiële ongewenste gebeurtenissen) en projectspecifieke taken (op basis van projectspecifieke ongewenste gebeurtenissen). Dit geheel vormt de basis van het takenpakket van de certificaathouder.

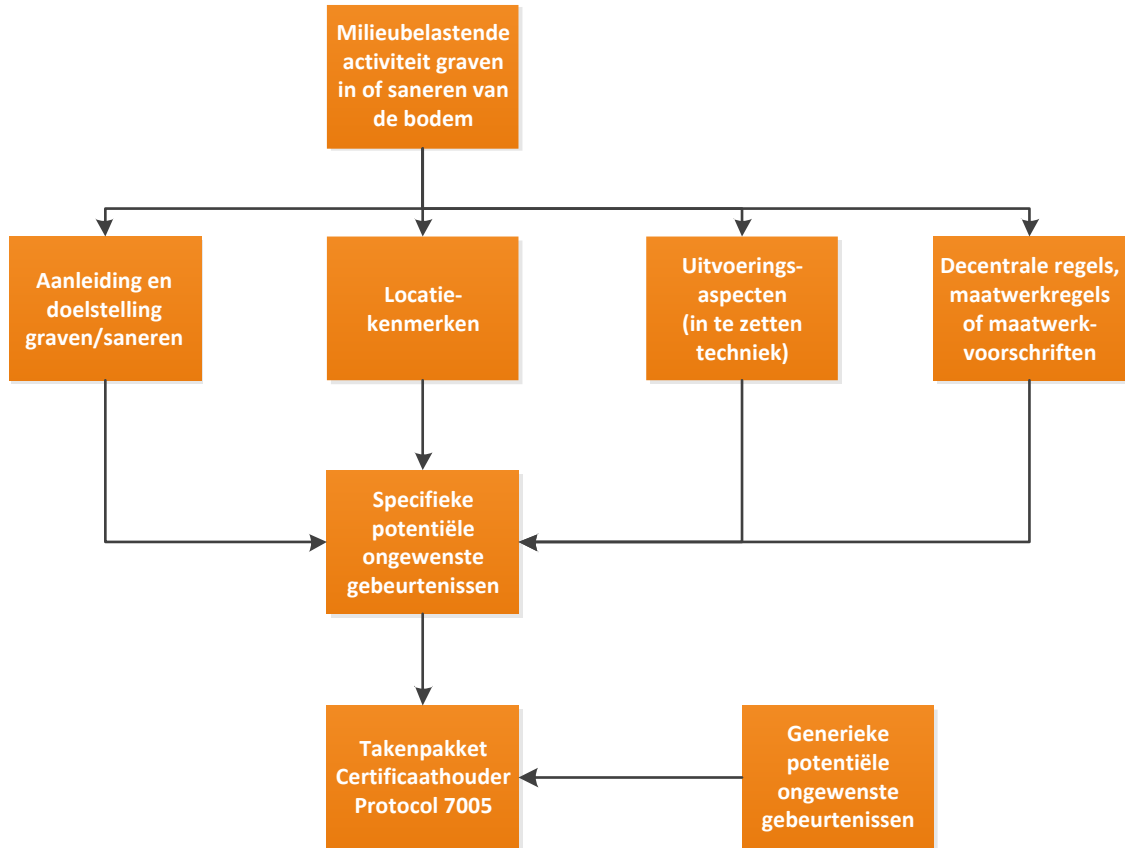
Weergave van de eisen in dit protocol

De eisen waaraan de certificaathouder aantoonbaar moet voldoen, zijn herkenbaar en genummerd beschreven en weergegeven in een apart kader.

Eisnr.	Eistitel
	«...Omschrijving van de eis »

Alle teksten buiten het kader zijn ondersteunend of toelichtend en zijn niet normatief.

In het schema hieronder is totstandkoming van het takenpakket van de certificaathouder vanuit de genoemde onderdelen in het uitvoeringsplan weergegeven.

Figuur 2.1. Schematische weergave totstandkoming takenpakket certificaathouder

2.2 Milieukundige begeleiding

Overeenkomstig het Bal kan milieukundige begeleiding op grond van de BRL SIKB 6000, protocol 6005 vereist zijn bij het graven in of saneren van (verontreinigde) bodems. In dit protocol zijn eisen opgenomen die de samenwerking met de milieukundige begeleiding reguleren.

2.3 Definities

Definities zijn opgenomen in de BRL SIKB 7000.

3 Plaats van het protocol in het kwaliteitssysteem

De BRL SIKB 7000 regelt de kwaliteitsborging en de wijze waarop de eisen uit die BRL en dit protocol moeten zijn verankerd in het kwaliteitssysteem van de aannemer. Het is hierbij toegestaan om dit protocol integraal als werkdocument op te nemen in het kwaliteitssysteem.

4 Verantwoordelijkheden en vakbekwaamheid

4.1 Verantwoordelijkheden certificaathouder

De uitvoering van het graven in en saneren van de bodem valt onder de verantwoordelijkheid van de certificaathouder. De certificaathouder voert de werkzaamheden uit op basis van:

- Algemene wet- en regelgeving;
- Decentrale regels uit het Omgevingsplan, de Omgevingsverordening of Waterschapsverordening (voor zover deze betrekking hebben op het graven in en saneren van de bodem);
- Eventuele projectspecifieke voorschriften uit de Omgevingsvergunning en/of op basis van maatwerkvoorschriften van het bevoegd gezag;
- De eisen uit de BRL SIKB 7000 en dit onderhavige protocol;
- Het overeengekomen contract tussen opdrachtgever en certificaathouder binnen dit protocol.

4.2 Rollen

In dit protocol worden twee rollen onderscheiden:

- De werkvoorbereider (WVB-er)
- De Kwaliteitsverantwoordelijke persoon (KVP-er)

In het uitvoeringsplan beschrijft de certificaathouder welke taken bij de onderscheiden rollen horen. Op hoofdlijnen kunnen de taken als volgt worden verdeeld:

- Werkvoorbereider:
  - Op- of vaststellen van het uitvoeringsplan;
  - Aanbieden van het uitvoeringsplan aan de opdrachtgever en de organisatie die de milieukundige begeleiding uitvoert;
  - Zorg dragen voor een overdracht van het uitvoeringsplan voor het graven in en saneren van de bodem aan de kwaliteitsverantwoordelijke persoon;
  - Opstellen van het opleverdossier;
  - Aanbieden van het opleverdossier aan de opdrachtgever en de organisatie die de milieukundige begeleiding uitvoert.
- Kwaliteitsverantwoordelijk persoon:
  - Zorg dragen voor de aanwezigheid en goede werking van in te zetten materieel en middelen;
  - Controle van de inhoud uitvoeringsplan en aanwezigheid meldingen, vergunningen en ontheffingen;
  - Zorgdragen voor het voldoen aan de uitvoeringseisen in hoofdstuk 7 van dit protocol, voor zover van toepassing en niet vermeld in het uitvoeringsplan;
  - Zorg dragen voor of controleren van het in te zetten personeel op geschiktheid voor de door hen uit te voeren werkzaamheden, zoals vakbekwaamheid en opleidingscertificaten;
  - Uitvoeren van het graven in en saneren van de bodem volgens het uitvoeringsplan, waarbij hij alle uitvoerende medewerkers van de aannemer op de saneringslocatie aanstuurt;
  - Zorg dragen voor een goede samenwerking met de eventuele milieukundig begeleiding;
  - Bijhouden van de registraties in het logboek;
  - Zorg dragen voor een correcte afhandeling en ondertekening van de eventuele transportdocumenten. De KVP-er kan de transportdocumenten zelf ondertekenen of de afhandeling en ondertekening controleren. N.B. ondertekening transportdocumenten kan alleen met een mandaat van ontdoener (veelal opdrachtgever of initiatiefnemer);
  - Overdragen van het logboek aan de werkvoorbereider na afronding van de werkzaamheden.

De kwaliteitsverantwoordelijke persoon is minimaal op de kritische momenten op de locatie aanwezig. Deze is het aanspreekpunt voor het bevoegde gezag en de certificerende instelling. Bij niet-kritische werkzaamheden kan de kwaliteitsverantwoordelijke persoon zich laten vervangen. Deze vervanging moet worden geregistreerd in het uitvoeringsplan of logboek.

Eis 4.1 Aanwijzen werkvoorbereider en kwaliteitsverantwoordelijke persoon

De certificaathouder beschrijft in het uitvoeringsplan welke personen de rol van werkvoorbereider en kwaliteitsverantwoordelijke persoon invullen en welke taken bij deze rollen horen.

Nota bene: Eén persoon kan beide rollen (gecombineerd) vervullen, mits deze persoon aan de vakbekwaamheidseisen van beide rollen voldoet. Het staat de certificaathouder vrij taken en verantwoordelijkheden aan de genoemde functies toe te voegen, zolang die niet in tegenspraak zijn met de eisen van BRL SIKB 7000 en dit protocol.

Het staat de aannemer vrij taken en verantwoordelijkheden aan de genoemde functies toe te voegen, zolang die niet in tegenspraak zijn met de eisen van BRL SIKB 7000 en dit protocol.

4.3 Vakbekwaamheid werkvoorbereider en kwaliteitsverantwoordelijke persoon

Hieronder staan achtereenvolgens de in het kader van dit protocol vereiste vakbekwaamheden van de werkvoorbereider en de kwaliteitsverantwoordelijke persoon.

Eis 4.2 Eisen aan de werkvoorbereider

De werkvoorbereider moet aan de onderstaande eisen voldoen:

- Minimaal een mbo-opleiding civiele techniek, milieu- of cultuurtechniek of de opleiding uitvoerder grond-, weg- en waterbouw en minimaal 2 jaar aantoonbare praktijkervaring met als hoofdtaak de uitvoering van (water)bodemsanering en/of werken in en met verontreinigde grond of waterbodembodem; of
- Een opleiding civiele techniek, milieu- of cultuurtechniek of de opleiding uitvoerder grond-, wegen waterbouw en minimaal 3 jaar aantoonbare praktijkervaring met als hoofdtaak de voorbereiding van (water)bodemsanering en/of werken in en met verontreinigde grond of waterbodembodem;
- Kennis hebben van:
  - a. Bodemonderzoeksnormen en de interpretatie van onderzoeksgegevens;
  - b. De relevante onderdelen van de meest recente versie van de Standaard RAW-bepalingen (inclusief UAV en UAV GC);
  - c. Het eigen kwaliteitssysteem;
  - d. BRL SIKB 7000 en protocol 7005;
  - e. De taken en verantwoordelijkheden van de milieukundige begeleiding zoals beschreven in BRL SIKB 6000 en protocol 6001 en 6005;
  - f. De hoofdlijnen van de wet- en regelgeving met betrekking de activiteit graven in en saneren van de bodembodem.

Om te voldoen aan bovenstaande eis moet de kennis voor het uitvoeren van werkzaamheden dit protocol actueel worden gehouden. De certificerende instelling toetst of de werkvoorbereider voldoende op de hoogte is van de hoofdlijnen van de actuele wet- en regelgeving.

Eis 4.3 Eisen aan de kwaliteitsverantwoordelijke persoon

De kwaliteitsverantwoordelijke persoon moet aan de onderstaande eisen voldoen:

- Minimaal een mbo-opleiding civiele techniek, milieu- of cultuurtechniek of de opleiding uitvoerder grond-, weg- en waterbouw en minimaal 2 jaar aantoonbare praktijkervaring met als hoofdtaak de uitvoering (water)bodemsanering en/of werken in en met verontreinigde grond of waterbodem; of
- Een opleiding civiele techniek, milieu- of cultuurtechniek en minimaal 3 jaar aantoonbare praktijkervaring met als hoofdtaak de uitvoering (water)bodemsanering en/of werken in en met verontreinigde grond of waterbodem;
- Opleiding asbestherkenning;
- Kennis hebben van:
  - a. De relevante onderdelen van de meest recente versie van de Standaard RAW bepalingen (inclusief UAV en UAV GC);
  - b. Het eigen kwaliteitssysteem;
  - c. BRL SIKB 7000 en 7005
  - d. De taken en verantwoordelijkheden van de milieukundige begeleiding zoals beschreven in BRL SIKB 6000 en protocol 6001 en 6005;
  - e. De hoofdlijnen van de wet- en regelgeving met betrekking de activiteit graven in en saneren van de bodem.

Om te voldoen aan bovenstaande eis moet de kennis voor het uitvoeren van werkzaamheden volgens de eisen uit dit protocol actueel worden gehouden. De certificerende instelling toetst of de kwaliteitsverantwoordelijke persoon voldoende op de hoogte is van de hoofdlijnen van de actuele wet- en regelgeving.

4.4 Taken van de overige functies

Bij de uitvoering van de werkzaamheden binnen dit protocol kunnen, naast de werkvoorbereider en de kwaliteitsverantwoordelijke persoon, ook machinisten en grondwerkers ingezet worden.

De machinist heeft in het kader van dit protocol de volgende taken en verantwoordelijkheden:

- Zorg dragen voor een goede werking van het door hem in te zetten materieel;
- Ontgraven van de grond conform het uitvoeringsplan en op aanwijzing van de kwaliteitsverantwoordelijke persoon en/of de milieukundig begeleider;
- Voorkomen van instortingsgevaar van de ontgraving onder andere door een veilige plaatsing van de graafmachine.

De grondwerker heeft in het kader van dit protocol de volgende taken en verantwoordelijkheden:

- Bepalen met de machinist van de graafmachine op hoe onderling wordt gecommuniceerd;
- Uitvoeren van grondwerkzaamheden op instructie van de kwaliteitsverantwoordelijke persoon en / of aanwijzing van de milieukundig begeleider;
- Melden van afwijkingen wat betreft de samenstelling en kwaliteit van de grond (voor zover nog niet door de milieukundig begeleider zelf geconstateerd) aan de kwaliteitsverantwoordelijke persoon en/of de milieukundig begeleider.

5 Apparatuur en hulpmiddelen

Het algemene beheer van apparatuur en hulpmiddelen is geregeld via de eisen in BRL SIKB 7000. Voor dit protocol zijn apparaten of hulpmiddelen niet nader gespecificeerd. De keuze voor de juiste apparaten en hulpmiddelen beschrijft de certificaathouder in het uitvoeringsplan en vloeien voort uit de aard van het project.

Eis 5.1 Inzet apparatuur en hulpmiddelen

De certificaathouder beschrijft in het uitvoeringsplan welke apparatuur en hulpmiddelen worden ingezet voor de uitvoering van het graven in en saneren van de bodem.

Eis 5.2 Onderhoud apparatuur en hulpmiddelen

De certificaathouder controleert de aanwezigheid en inzet van de in het uitvoeringsplan beschreven apparatuur en hulpmiddelen en legt zijn bevindingen vast in het logboek.

6 Uitvoeringsplan

6.1 Rol van het uitvoeringsplan

Voorafgaande aan de start van de uitvoering stelt de certificaathouder een uitvoeringsplan op. Dit uitvoeringsplan is gebaseerd op wettelijke uitgangsdokument(en) (melding op grond van het Bal en eventuele maatwerkvoorschriften en -regels) en private (contract)document(en) (bijvoorbeeld een bestek of eisenspecificatie of offerte).

Eis 6.1 Opstellen uitvoeringsplan

De certificaathouder stelt voorafgaande aan de uitvoering een uitvoeringsplan op.

Eis 6.2 Overdracht uitvoeringsplan

De certificaathouder toont aan dat het uitvoeringsplan voor aanvang van de uitvoering:

- Ter kennisgeving aan de opdrachtgever is verstrekt
- Is overgedragen van de werkvoorbereider aan de KVP-er;
- Ter kennisgeving is verstrekt aan de Milieukundige begeleiding.

De aard van het project met betrekking tot graven in of saneren van de bodem en de specifieke omstandigheden op de locatie of in de omgeving zijn bepalend voor de invulling van het takenpakket. In het uitvoeringsplan beschrijft de certificaathouder daarom het type project (eis 6.3).

Eis 6.3 Beschrijving van het type project

In het uitvoeringsplan beschrijft de certificaathouder het type project. Hierin komen tenminste de volgende zaken tot uiting:

- De aanleiding en doelstelling van het project met betrekking tot graven in of saneren van de bodem;
- Omgevingsfactoren en locatietype (voor zover deze een effect hebben op de kwaliteit van de uitvoering van het project);
- De in te zetten techniek;
- Relevante maatwerkregels of -voorschriften voor zover deze een effect hebben op de kwaliteit van de uitvoering van het werk).

Daarnaast beschrijft de certificaathouder de werkgrens (geografische grens in het horizontale én verticale vlak) in het uitvoeringsplan.

Met type locatie wordt bedoeld in welk gebied de werkzaamheden plaatsvinden: industrieel, stedelijk of landelijk, drukbezocht of verlaten et cetera. Door het uitvoeren van deze taak krijgen betrokkenen inzicht in de aard, omvang en omgevingsaspecten van locatie om de potentiële ongewenste gebeurtenissen te kunnen bepalen.

Overkoepelend uitvoeringsplan

Het uitvoeringsplan wordt per project opgesteld. De aard van het project is bepalend voor de invulling, omvang en intensiteit van maatregelen in de uitvoering. Daarmee zal de specifieke invulling van de eisen met betrekking tot graven in of saneren van de bodem per project verschillen.

Het staat certificaathouders vrij om voor veelvuldig voorkomende projecten met inhoudelijk gelijke kenmerken en dezelfde opdrachtgever een overkoepelend uitvoeringsplan op te stellen dat voor meerdere gelijksoortige (deel)projecten kan gelden. De werkwijze moet in dat geval in het kwaliteitssysteem worden vastgelegd of in een overkoepelend uitvoeringsplan (raamplan).

Eis 6.4 Overkoepelend uitvoeringsplan (raamplan)

Indien de certificaathouder er voor kiest om een raamplan op te stellen, dient per separaat (deel)project dat onder dit raamplan wordt uitgevoerd minimaal te worden vastgelegd:

- Projectkenmerken, zijnde projectnaam, locatiennaam en tijdsbepalingen (planning)
- Een koppeling met het raamplan
- Afwijkingen ten opzichte van het raamplan

6.2 Generieke en projectspecifieke maatregelen

Het type project en de mogelijk optredende ongewenste gebeurtenissen bepalen het maatregelenpakket. Daarbij maakt dit protocol tussen generieke maatregelen (die in alle situaties van gelijke aard zijn) en situationele maatregelen (die per project in aard en omvang kunnen verschillen).

Eis 6.5 Bepalen generieke maatregelen

De certificaathouder bepaalt de generieke maatregelen voor het voorkomen van de onderstaande ongewenste gebeurtenissen:

- Verspreiding van verontreiniging als gevolg van het graven in of saneren van de bodem.
- Onvoldoende inzicht in de milieuhygiënische kwaliteit van de te ontgraven, achter te laten of aan te vullen bodem respectievelijk grond ten opzichte van de geldende onderzoeksprotocollen en -normen.
- Werken met niet-erkende uitvoerende partijen in de keten.
- Onvoldoende herleidbaarheid van de uitgevoerde werkzaamheden in documentatie en verslaglegging.
- Handelen in strijd met (wettelijke) voorschriften en/of zonder publiekrechtelijke toestemming.
- Onvoldoende duidelijkheid in de rolverdeling bij de aansturing van het project (zowel binnen protocol als samenwerking met de taken en verantwoordelijkheden zoals beschreven in de BRL SIKB 6000).
- Onvoldoende duidelijkheid in de rolverdeling bij de aansturing van het project (samenwerking en communicatie zowel binnen de rollen als gedefinieerd in dit protocol als samenwerking met de voor de BRL SIKB 6000 erkende organisatie).

In geval van saneren van de bodem bepaalt de certificaathouder tevens de generieke maatregelen voor het voorkomen van de onderstaande ongewenste gebeurtenissen:

- Het beoogde resultaat wordt niet bereikt.
- De verontreiniging is onvoldoende afgeperkt of in kaart gebracht.
- Overmatig grondverzet om het beoogde saneringsresultaat te bereiken.

De certificaathouder legt de generieke maatregelen vast in het kwaliteitssysteem of het (projectspecifieke) Uitvoeringsplan.

De generieke maatregelen zijn in ieder project van toepassing en worden ingevuld aan de hand van de generieke taken (zie paragraaf 7.1 van dit protocol). Het is aan de certificaathouder om de generieke maatregelen per project vast te leggen in het projectspecifieke Uitvoeringsplan of in algemene zin in het kwaliteitssysteem.

Situationele maatregelen zijn er op gericht op het voorkomen van ongewenste gebeurtenissen die per project kunnen verschillen en waarvan de maatregelen een specifieke invulling vragen. Op basis hiervan moet de certificaathouder de situationele maatregelen per project invullen (zie eis 5.5).

Eis 6.6 Bepalen projectspecifieke maatregelen

De certificaathouder bepaalt de situationele maatregelen voor het voorkomen van de onderstaande ongewenste gebeurtenissen:

- Vermenging grondstromen met een verschillende kwaliteit ontgraven, afvoer en/of opslag.
- Veroorzaken van (her)verontreiniging van de omliggende bodem buiten de ontgravingslocatie.
- Veroorzaken van verontreiniging van de landbodem en/of een aanpalend oppervlaktewater als gevolg van (onzorgvuldig) handelen tijdens opslag en/of transport.
- Afzet van de (licht en) sterk verontreinigde grondstromen stagneert waardoor onnodig of onvoorzien opslag wordt vereist.
- Onbeheerste (grond)waterverplaatsing (bovenmatig waterbezwaar, verspreiding aanpalende grondwaterverontreiniging, opbarsten van bodemlagen, piping, verzilting).

In geval van saneren van de bodem bepaalt de certificaathouder tevens de projectspecifieke maatregelen voor het voorkomen van de onderstaande ongewenste gebeurtenissen:

- Overschrijding van begrote volumina te saneren (grond en/of grondwater).
- Veroorzaken van (her)verontreiniging van de omliggende bodem buiten de ontgravingscontour

Wanneer een of meer van bovenstaande ongewenste gebeurtenissen in het project niet aan de orde zijn wordt dit in het uitvoeringsplan gemotiveerd en is het uitwerken van maatregelen niet noodzakelijk.

De maatregelen leiden per project tot projectspecifieke taken die op basis van paragraaf 7.2 moeten worden ingevuld. Projectspectifieke taken zijn dus die taken die op basis de maatregelen uit eis 6.6 voor zijn project noodzakelijk en specifiek zijn.

Het staat de certificaathouder vrij te kiezen op welke wijze de maatregelen worden bepaald. Benadrukt wordt dat het in de eisen 6.5 en 6.6 om ongewenste gebeurtenissen gaat die impact hebben op het milieu. Zo is een ongewenste gebeurtenis als "Overschrijding van begroote volumina te saneren grond en / of grondwater" alleen actueel indien het impact heeft op milieu en worden economische of planningstechnisch consequenties van deze ongewenste gebeurtenis hiertoe niet gerekend.

6.3 Beschrijving takenpakket

Het takenpakket wordt gebaseerd op de generieke en projectspecifieke maatregelen. De certificaathouder moet het takenpakket nader invullen op basis van de het type project: de aanleiding en context, de locatiespecifieke omstandigheden en de technische aspecten (ontgravings- of saneringstechniek).

Eis 6.7 Beschrijving takenpakket

In het uitvoeringsplan werkt de certificaathouder taken uit, waarbij:

- Alle generieke taken (paragraaf 9.1 van dit protocol) tot uiting komen en,
- Invulling wordt gegeven aan de projectspecifieke taken (paragraaf 9.2 van dit protocol), gebaseerd op de maatregelen uit eis 6.6.

Onderhavige eis wordt uitgevoerd in samenhang met eis 7.3.

Eis 6.8 Kritische werkzaamheden en momenten

In het uitvoeringsplan beschrijft de certificaathouder welke werkzaamheden worden aangemerkt als kritische werkzaamheden en welke kritische momenten daarin worden onderscheiden. De KVP-er is op het werk aanwezig op de kritische momenten en motiveert bij welke kritische werkzaamheden de werkzaamheden op afstand kunnen worden aangestuurd.

Het kan voorkomen dat de continue aanwezigheid van een KVP-er bij graven in of saneren van de bodem geen meerwaarde heeft op (de borging van) het resultaat en de uitvoering van het project. In dat geval kunnen binnen de kritische werkzaamheden in het uitvoeringsplan kritische momenten worden onderscheiden, waarop de KVP-er ten minste aanwezig is.

7 Taken certificaathouder

In dit hoofdstuk worden de taken voor de certificaathouder beschreven. De generieke taken (paragraaf 7.1), gelden voor alle projecten en zijn gebaseerd op de generieke maatregelen bij graven in en saneren van de bodem. De projectspecifieke taken (paragraaf 7.2) zijn afhankelijk per project en volgen uit de maatregelen om potentiële ongewenste gebeurtenissen te voorkomen (zie hoofdstuk 6). Dat verschilt per project afhankelijk van het project (graven, saneren of tijdelijke uitplaatsen).

Per taak is in dit hoofdstuk aangegeven met 'vinkjes':

- Waarop de taak van toepassing is: Graven in de bodem, Saneren van de bodem of Tijdelijk uitplaatsen;
- Omschrijving van de eis;
- Wat de locatie is van uitvoering van de taak;
- Wie de verantwoordelijke functionaris is voor de uitvoering van de taak;
- Het type taak: generieke taak of een projectspecifiek taak;
- In welke projectfase de taak wordt uitgevoerd.

Dit wordt als volgt weergegeven:

Eisnummer Eisnaam				

Toepassing:	☐ graven in de bodem	☐ saneren van de bodem	☐ tijdelijk uitplaatsen	
«...omschrijving van de eis...»				

Locatie uitvoering:	☐ op afstand / kantoor	☐ in het veld / op locatie	☐ nader te bepalen	

Verantwoordelijke:	☐ KVP-er	☐ werkvoorbereider		

Type taak	☐ generieke taak	☐ projectspecifiek taak		

Projectfase	☐ verwerving	☐ voorbereiding	☐ uitvoering	☐ verslaglegging

7.1 Generieke taken

De certificaathouder verricht de volgende generieke taken:

Eis 7.1 Overeenkomen basiselementen in contractvorming				

Toepassing:	☒ graven in de bodem	☒ saneren van de bodem	☒ tijdelijk uitplaatsen	
De certificaathouder komt voorafgaande aan de aanvang van de werkzaamheden de volgende zaken met de opdrachtgever overeen:				
<ul style="list-style-type: none"> - De werkzaamheden worden uitgevoerd onder certificaat BRL SIKB 7000 met daarop het onderhavige protocol; - Conform de eisen van het onderhavige protocol wordt een uitvoeringsplan opgesteld dat voorafgaande aan de werkzaamheden aan de opdrachtgever en milieukundige begeleiding wordt toegezonden; - Conform de eisen van het onderhavige protocol wordt een logboek van de werkzaamheden bijgehouden dat na afloop aan de opdrachtgever en milieukundige begeleiding wordt toegezonden. Indien het logboek ook naar de opdrachtgever moet worden verstuurd dienen hierover afspraken te worden gemaakt. 				
De werkvoorbereider is verantwoordelijk om de projectleider of andere (commerciële) functionaris hierop te toetsen of deze taak binnen het projectteam uit te laten voeren.				

Locatie uitvoering:	☒ op afstand / kantoor	☐ in het veld / op locatie	☐ nader te bepalen	

Eis 7.1 Overeenkomen basiselementen in contractvorming				
Verantwoordelijke:	☐ KVP-er	☒ werkvoorbereider		
Type taak	☒ generieke taak	☐ projectspecifiek taak		
Projectfase:	☒ verwerving	☐ voorbereiding	☐ uitvoering	☐ verslaglegging

De certificaathouder kan de genoemde zaken verwerken in de offerte of opdrachtbevestiging. In geval van een raamcontract of werkzaamheden op afroep Kan hiervoor een separate procedure worden uitgewerkt in het kwaliteitssysteem. Deze procedure moet invulling geven aan de onderhavige eis.

Tussen de opdrachtgever en de certificaathouder moet duidelijk zijn gemaakt dat het project onder het onderhavige protocol wordt uitgevoerd en wat daarin de wederzijdse afbakening van de rollen is.

Eis 7.2 Opstellen uitvoeringsplan				
Toepassing:	☒ graven in de bodem	☒ saneren van de bodem	☒ tijdelijk uitplaatsen	
De certificaathouder stelt voorafgaande aan de start van de werkzaamheden een uitvoeringsplan op.				
Locatie uitvoering:	☒ op afstand / kantoor	☐ in het veld / op locatie	☐ nader te bepalen	
Verantwoordelijke:	☐ KVP-er	☒ werkvoorbereider		
Type taak	☒ generieke taak	☐ projectspecifiek taak		
Projectfase:	☐ verwerving	☒ voorbereiding	☐ uitvoering	☐ verslaglegging

Voor het – binnen de BRL SIKB 7000 en onderhavig protocol – te doorlopen proces van de werkzaamheden is het uitvoeringsplan het primaire vertrekpunt. Ieder project start met het opstellen van het uitvoeringsplan .

Het uitvoeringsplan kan een sterke overlap hebben met contractueel of publiekrechtelijk vereiste werkplannen. Verwijzen naar deze werkplannen is toegestaan, mits er een fysiek uitvoeringsplan is waarin de verwijzingen op de juiste plaats zijn aangebracht en de werkplannen waarnaar wordt verwezen tijdens de uitvoering ook daadwerkelijk voorhanden zijn.

Het uitvoeringsplan is bedoeld om een concrete invulling te geven aan de beoogde werkzaamheden, waarbij wordt voldaan aan algemeen regels (Bal), eventuele decentrale regels (voor zover deze betrekking hebben op het graven in en saneren van de bodem) en / of eventuele maatwerkregels / -voorschriften, afgestemd op de in te zetten techniek en materieelstukken en de locatiespecifieke omstandigheden.

Eis 7.3 Beschrijving van de uitvoeringswijze			
Toepassing:	☒ graven in de bodem	☒ saneren van de bodem	☒ tijdelijk uitplaatsen
In het uitvoeringsplan beschrijft de certificaathouder hoe hij het werk uitvoert. Hierin komen de volgende zaken in tot uiting:			
De aard van het werk (ontgraven, tijdelijk uitplaatsen, opslaan, aanvullen en cetera);			
<ul style="list-style-type: none"> - De eventuele fasering; - De inrichting van het (werk)terrein; - De in te zetten ontgravingstechniek; - Het in te zetten materieel; - De volumebalansen (zowel aan- en afvoergrond, te herschikken grond); - Het gebruik en de inrichting van depots, inclusief de benodigde voorzieningen; 			

Eis 7.3 Beschrijving van de uitvoeringswijze			
<ul style="list-style-type: none"> - Indien van toepassing herstel van bij eerder uitgevoerde saneringen van de bodem aangebrachte isolatie/afdekkingen; - De aanwezigheid van kabels en leidingen; - Eventuele bemaling, bronnering, zuivering en lozing. <p>De organisatie van het project, waarbij minimaal de volgende zaken aan de orde komen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opdrachtgever en diens eventuele vertegenwoordiger; - Milieukundige begeleiding (processturing/verificatie) over de aanwezigheid en communicatie; - Werkvoorbereider van de certificaathouder; - Kwaliteitsverantwoordelijke persoon van de certificaathouder. <p>De kritische werkzaamheden en momenten waarop deze kritische werkzaamheden plaatsvinden.</p> <p>In het uitvoeringsplan beschrijft de certificaathouder welke werkzaamheden worden aangemerkt als kritische werkzaamheden en welke kritische momenten daarin worden onderscheiden. De KVP-er en milieukundig begeleider moeten aanwezig zijn tijdens de kritische momenten.</p>			
Locatie uitvoering:	☒ op afstand / kantoor	☐ in het veld / op locatie	☐ nader te bepalen
Verantwoordelijke:	☐ KVP-er	☒ werkvoorbereider	
Type taak	☒ generieke taak		☐ projectspecifiek taak
Projectfase:	☐ verwerving	☒ voorbereiding	☐ uitvoering ☐ verslaglegging

Deze taak betreft de inhoudelijke invulling van het uitvoeringsplan.

De taak geeft richting aan de inhoud van het uitvoeringsplan zodat dit voldoet aan generieke (Bal), eventuele decentrale regels (voor zover deze betrekking hebben op het graven in en saneren van de bodem) en eventuele maatwerkregels en / of -voorschriften.

Eis 7.4 Overdracht uitvoeringsplan			
Toepassing:	☒ graven in de bodem	☒ saneren van de bodem	☒ tijdelijk uitplaatsen
<p>De certificaathouder toont aan dat het uitvoeringsplan :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Door de werkvoorbereider is opgesteld of geautoriseerd; - Aan de opdrachtgever is toegezonden; - Aan de KVP-er is overgedragen; - Aan de MKB-er is overgedragen. 			
Locatie uitvoering:	☒ op afstand / kantoor	☐ in het veld / op locatie	☐ nader te bepalen
Verantwoordelijke:	☐ KVP-er	☒ werkvoorbereider	
Type taak	☒ generieke taak		☐ projectspecifiek taak
Projectfase:	☐ verwerving	☒ voorbereiding	☐ uitvoering ☐ verslaglegging

Aantonen kan door middel van het overleggen van een brief, een e-mailbericht of verslag van een overleg. Het moet voor de toetsers duidelijk zijn welke bijlagen aan de brief of het e-mailbericht zijn toegevoegd en hoe dit document of de documenten invulling geeft aan deze taak.

Door de overdracht van het uitvoeringsplan wordt de noodzakelijke betrokkenheid van partijen (opdrachtgever, werkvoorbereider, KVP-er en MKB-er) geborgd.

Eis 7.5 Werken conform het uitvoeringsplan			
Toepassing:	☒ graven in de bodem	☒ saneren van de bodem	☒ tijdelijk uitplaatsen

Eis 7.5 Werken conform het uitvoeringsplan			
De certificaathouder voert het project uit conform het uitvoeringsplan. De uitgevoerde werkwijze wordt aantoonbaar vastgelegd in het logboek en getoetst aan het uitvoeringsplan. Significante afwijkingen worden als zodanig geregistreerd in het logboek (zie eis 7.9).			
Locatie uitvoering:	☐ op afstand / kantoor	☒ in het veld / op locatie	☐ nader te bepalen
Verantwoordelijke:	☒ KVP-er	☐ werkvoorbereider	
Type taak	☒ generieke taak	☐ projectspecifiek taak	
Projectfase:	☐ verwerving	☐ voorbereiding	☒ uitvoering ☐ verslaglegging

De certificaathouder voert de werkzaamheden aantoonbaar uit volgens het uitvoeringsplan .
Wijzigingen moeten worden geregistreerd in het logboek (zie eis 7.9).

Hierdoor worden de werkzaamheden toetsbaar uitgevoerd conform het op- en vastgestelde plan teneinde te voldoen aan generieke (Bal), eventuele decentrale regels (voor zover deze betrekking hebben op het graven in en saneren van de bodem) en eventuele maatwerkregels en / of -voorschriften.

Eis 7.6 Inrichten van het werkterrein			
Toepassing:	☒ graven in de bodem	☒ saneren van de bodem	☒ tijdelijk uitplaatsen
Het terrein wordt voorafgaande aan de werkzaamheden ingericht conform het uitvoeringsplan , waarbij de volgende zaken voor betrokkenen duidelijk zijn (zowel in het veld als in het werkplan):			
<ul style="list-style-type: none"> - De afbakening van de locatiegrenzen; - De toegang tot de saneringslocatie (schoonvuilzone); - De ontgravingsgrenzen naar milieukundige kwaliteit; - Op terreinen waarop de KLIC-melding niet van toepassing is: de ligging en aard van ondergrondse obstakels en leidingen; - Indien van toepassing de plaats van de contaminatie-unit; - Indien van toepassing de laad- en losplaats(en); - Indien van toepassing de was- en borstelplaats; - Indien van toepassing de ligging van de bemaling, zuivering en plaats van lozing. 			
Locatie uitvoering:	☐ op afstand / kantoor	☒ in het veld / op locatie	☐ nader te bepalen
Verantwoordelijke:	☒ KVP-er	☐ werkvoorbereider	☐
Type taak	☒ generieke taak	☐ projectspecifiek taak	
Projectfase:	☐ verwerving	☐ voorbereiding	☒ uitvoering ☐ verslaglegging

Eis 7.7 Aanwezigheid KVP-er			
Toepassing:	☒ graven in de bodem	☒ saneren van de bodem	☒ tijdelijk uitplaatsen
De KVP-er is minimaal aanwezig op de saneringslocatie op de kritische momenten.			
Locatie uitvoering:	☐ op afstand / kantoor	☒ in het veld / op locatie	☐ nader te bepalen
Verantwoordelijke:	☒ KVP-er	☐ werkvoorbereider	
Type taak	☒ generieke taak	☐ projectspecifiek taak	
Projectfase:	☐ verwerving	☐ voorbereiding	☒ uitvoering ☐ verslaglegging

Om een deskundige begeleiding te waarborgen, dient de KVP-er op de in het uitvoeringsplan omschreven kritische momenten aanwezig te zijn op de locatie. Hierdoor wordt de kwaliteitsborging van de uitvoering gegarandeerd. Op niet-kritische momenten kan de kwaliteitsverantwoordelijke persoon zich laten vervangen door een voldoende deskundige assistent. Deze vervanging moet worden geregistreerd in het logboek.

Eis 7.8 Bijhouden logboek			
Toepassing:	☒ graven in de bodem	☒ saneren van de bodem	☒ tijdelijk uitplaatsen
De certificaathouder registreert de volgende zaken in een logboek:			
A. Ontgraven:			
- Specifieke waarnemingen gelet op het ontgraven gedeelte;			
- Welke vakken er tot op welke diepte zijn ontgraven en de hierbij behorende volumina in geschatte m ³ (ook op tekening);			
- Indien van toepassing: in welk depot de grond is opgeslagen;			
- Indien van toepassing: een verwijzing naar de depotkeuring (rapportage partijkeuring met kenmerk en datum);			
- Gescheiden ontgraven en opslaan van grond;			
- Voorkomen van bodemvreemde stoffen zoals puin.			
B. Depot (indien van toepassing):			
- De hoeveelheid afgevoerde grond (geregistreerde tonnen en geschatte m ³) uit het depot;			
- De hoeveelheid inkomende grond (geregistreerde tonnen en geschatte m ³) in het depot dat hoort bij de sanering, inclusief het hierbij horende vak van toepassing op de locatie;			
- Een actueel overzicht van het depot waaruit duidelijk blijkt van welke locaties de verschillende deelpartijen afkomstig zijn.			
C. Inkomende grond en bouwstoffen:			
- De vakken die zijn aangevuld, met bijbehorende diepte en de hierbij horende hoeveelheid in ton en m ³ ;			
- De eventuele voorzieningen ter scheiding of voorkomen van contaminatie van inkomende grond;			
- Kwaliteit van de grond, baggerspecie of bouwstoffen conform de vigerende bewijsmiddelen en kwaliteitsverklaringen;			
- De herkomst van de grond, baggerspecie of bouwstoffen;			
- De datum van de melding van toepassing van de grond of baggerspecie conform het Bal.			
D. Grondwater:			
- Indien er verontreinigd grondwater wordt onttrokken op de locatie, moet uit het logboek duidelijk op te maken zijn hoe er met het grondwater is omgegaan is:			
- Plaats op de locatie;			
- Gemiddeld debiet (m ³ /uur) per onttrekkingseenheid / pomp;			
- Tijdstip in periode van dagen;			
- Tijdsduur (uren) van de onttrekking;			
- Volumina (m ³);			
- Lozing op riolering of oppervlaktewater;			
- Kwaliteit van het effluent en indien van toepassing van het influent, voor zover vereist op basis van een saneringsplan, de watervergunning voor het onttrekken en lozen van grondwater of ten behoeve van melding aan bevoegd gezag;			
- Indien van toepassing: wijze van zuivering;			
- Afwijkingen tijdens het proces.			
E. Overige relevante milieuhygiënische kwaliteitsaspecten:			
- Grondkerende constructies en scheidende lagen;			
- Isolerende voorzieningen;			
- Specifieke waarnemingen zoals ondergrondse obstakels.			
Locatie uitvoering:	☐ op afstand / kantoor	☒ in het veld / op locatie	☐ nader te bepalen
Verantwoordelijke:	☒ KVP-er	☐ werkvoorbereider	
Type taak	☒ generieke taak	☐ projectspecifiek taak	
Projectfase:	☐ verwerving	☐ voorbereiding	☒ uitvoering
			☒ verslaglegging

Bij start van en tijdens de uitvoering van het de werkzaamheden is op de locatie een logboek aanwezig. Het logboek en de registraties moeten aan het einde van de werkdag actueel bijgewerkt worden in verband met eventuele onvoorziene en onverwachtse overdracht. De KVP-er kan voor onderdelen gebruikmaken van de registraties van de MKB-er. Hierover dienen in dat geval vooraf schriftelijke afspraken te zijn gemaakt. Zowel KVP-er als de MKB-er nemen deze procesafpraak op in het logboek. Bepaalde onderdelen van het logboek zijn in geval van specifieke projecten niet relevant of aan de orde. Dit volgt uit het uitvoeringsplan.

Eis 7.9 Registreren wijzigingen en afwijkingen			
Toepassing:	☒ graven in de bodem	☒ saneren van de bodem	☒ tijdelijk uitplaatsen
De certificaathouder registreert wijzigingen ten opzichte van het uitvoeringsplan of afwijkingen ten opzichte van de BRL SIKB 7000 en of onderhoudig protocol adequaat en separaat in het logboek. Ook de afwijkingen ten opzichte van de melding in het kader van het Bal (melding) en daaraan gekoppelde vervolgacties en terugkoppeling bevoegd gezag moeten opgenomen worden in het logboek.			
Locatie uitvoering:	☐ op afstand / kantoor	☒ in het veld / op locatie	☐ nader te bepalen
Verantwoordelijke:	☒ KVP-er	☐ werkvoorbereider	
Type taak	☒ generieke taak	☐ projectspecifiek taak	
Projectfase:	☐ verwerving	☐ voorbereiding	☒ uitvoering ☒ verslaglegging

Het doel is om afwijkingen en wijzigingen inzichtelijk te maken om een inschatting te kunnen maken van de effectiviteit van de uitgevoerde werkzaamheden.

Eis 7.10 Logboek versturen na afronding			
Toepassing:	☒ graven in de bodem	☒ saneren van de bodem	☒ tijdelijk uitplaatsen
Na afronden van de werkzaamheden stuurt de certificaathouder het logboek, volledig ingevuld en compleet, naar milieukundige begeleiding. Indien er in het project geen sprake is van milieukundige begeleiding vervalt deze eis. Indien hierover afspraken zijn gemaakt (eis 7.1) wordt het logboek ook naar de opdrachtgever toegezonden.			
Locatie uitvoering:	☒ op afstand / kantoor	☐ in het veld / op locatie	☐ nader te bepalen
Verantwoordelijke:	☐ KVP-er	☒ werkvoorbereider	
Type taak	☒ generieke taak	☐ projectspecifiek taak	
Projectfase:	☐ verwerving	☐ voorbereiding	☐ uitvoering ☒ verslaglegging

Het doel is het beschikbaar maken van de projectgegevens voor dossiervorming of vervolgactiviteiten. Het logboek wordt direct na afronden van het project aan de opdrachtgever en milieukundige begeleiding toegestuurd.

7.2 Projectspecifiek taken

In deze paragraaf worden de projectspecifieke taken voor de certificaathouder beschreven. Deze zijn afhankelijk van het project en volgen uit het uitvoeringsplan. Dat verschilt per project, afhankelijk van het type project (graven, saneren of tijdelijke uitplaatsen) en de benodigde maatregelen om potentiële ongewenste gebeurtenissen te voorkomen.

De certificaathouder voert de volgende projectspecifieke taken uit, afhankelijk van het type project.

Eis 7.11 Voorkomen van contaminatie van de omgeving			
Toepassing:	☒ graven in de bodem	☒ saneren van de bodem	☒ tijdelijk uitplaatsen
De certificaathouder zorgt ervoor dat contaminatie van de omgeving wordt voorkomen. Om te voorkomen dat de verontreinigingen zich verspreiden, kunnen de volgende voorzorgsmaatregelen worden getroffen: <ul style="list-style-type: none"> - Het aanleggen/definiëren van een schoonvuilzone; - Indien noodzakelijk, het aanbrengen van rijplaten; - Indien noodzakelijk, het aanleggen van een laad- en losplaats; - Indien noodzakelijk, het inrichten van een was- en borstelplaats; - Het gebruik van grond- en dekzeilen bij opslag van verontreinigd afval en grond; - Het voorkomen van verstuiving bij drogend weer; - Het plaatsen van een afvalcontainer of vergelijkbaar. 			
Locatie uitvoering:	☐ op afstand / kantoor	☒ in het veld / op locatie	☐ nader te bepalen
Verantwoordelijke:	☒ KVP-er	☐ werkvoorbereider	
Type taak	☐ generieke taak	☒ projectspecifiek taak	
Projectfase:	☐ verwerving	☐ voorbereiding	☒ uitvoering ☐ verslaglegging

Eis 7.12 Identificatie bij opslag en depotvorming			
Toepassing:	☒ graven in de bodem	☒ saneren van de bodem	☒ tijdelijk uitplaatsen
Indien de vrijkomende stromen (grond of bouwstoffen) tijdelijk worden opgeslagen dient de certificaathouder de onderscheiden grondstromen (en bouwstoffen) duidelijk gescheiden op te slaan in een depot. De depots zijn duidelijk te identificeren en op tekening te verwerken en aangegeven waarbij de volgende zaken inzichtelijk zijn gemaakt: <ul style="list-style-type: none"> - De herkomst; - De kwaliteit (sklasse); - De beoogde of definitieve toepassing; - Eventuele gegevens van een (partij)keuring. 			
Locatie uitvoering:	☐ op afstand / kantoor	☒ in het veld / op locatie	☐ nader te bepalen
Verantwoordelijke:	☒ KVP-er	☐ werkvoorbereider	
Type taak	☐ generieke taak	☒ projectspecifiek taak	
Projectfase:	☐ verwerving	☐ voorbereiding	☒ uitvoering ☒ verslaglegging

Het doel van deze taak is het scheiden van grondstromen en het identificeerbaar opslaan van partijen, waardoor vermenging wordt voorkomen.

Het is van belang dat onderscheiden partijen grond gescheiden worden ontgraven en opgeslagen. De opslag moet worden uitgevoerd conform het uitvoeringsplan, waarbij de depots zowel fysiek als administratief goed en identificeerbaar gescheiden moeten worden. Van de onderscheiden depots moeten de bekende gegevens over kwaliteit, hergebruik en eventuele keuring worden vastgelegd in het dossier.

Depots zijn altijd eenduidig vastgelegd door een duidelijke situatietekening en/of foto's. Grond- en afvaldepots worden op zodanige afstand van de ontgraving aangelegd dat instorting van de wanden van putten en sleuven wordt voorkomen.

Eis 7.13 Toepassen bemaling en beschikken over een bemalingsplan			
Toepassing:	☒ graven in de bodem	☒ saneren van de bodem	☒ tijdelijk uitplaatsen

Eis 7.13 Toepassen bemaling en beschikken over een bemalingsplan			
Indien bemaling noodzakelijk is voor de uitvoering van het werk of om ongewenste gebeurtenissen als gevolg van de werkzaamheden te minimaliseren moet de certificaathouder beschikken over en werken conform een bemalingsplan. In het bemalingsplan (of het uitvoeringsplan) moet minimaal het onttrekkingsdebit, de kwaliteit van het grondwater en de verwerking van het bemalingswater worden beschreven. Tijdens de uitvoering moeten conform vigerende wetgeving de hoeveelheden worden geregistreerd en moet een geijkte debietmeter minimaal dagelijks worden afgelezen en geregistreerd.			
Locatie uitvoering:	☐ op afstand / kantoor	☒ in het veld / op locatie	☐ nader te bepalen
Verantwoordelijke:	☒ KVP-er	☒ werkvoorbereider	
Type taak	☐ generieke taak	☒ projectspecifiek taak	
Projectfase:	☐ verwerving	☒ voorbereiding	☒ uitvoering ☐ verslaglegging

Voor zover bemaling aan de orde is, dient de certificaathouder te beschikken over een bemalingsplan. Het bemalingsplan behandelt zowel de eventueel benodigde onttrekking, zuivering als lozing van het grondwater. Het plan is gebaseerd op de door het bevoegd gezag geformuleerde randvoorwaarden en eisen in het kader van de watervergunning ten behoeve van de grondwateronttrekking (op grond van de keur van het waterschap).

Eis 7.14 Uitvoeren additionele beheermaatregelen			
Toepassing:	☒ graven in de bodem	☒ saneren van de bodem	☒ tijdelijk uitplaatsen
De certificaathouder geeft invulling aan de overige specifieke taken die voortvloeien uit de beschrijving van de maatregelen om de potentiële ongewenste gebeurtenissen te voorkomen (zie hoofdstuk 6) en die nodig zijn voor een adequate uitvoering van het project.			
Locatie uitvoering:	☐ op afstand / kantoor	☐ in het veld / op locatie	☒ nader te bepalen
Verantwoordelijke:	☒ KVP-er	☒ werkvoorbereider	
Type taak	☒ generieke taak	☒ projectspecifiek taak	
Projectfase:	☐ verwerving	☐ voorbereiding	☒ uitvoering ☐ verslaglegging

Eis 7.15 Samenwerking met de milieukundige begeleiding			
Toepassing	☒ graven in de bodem	☒ saneren van de bodem	☒ tijdelijk uitplaatsen
De certificaathouder werkt samen met de milieukundige begeleider door:			
<ul style="list-style-type: none"> - Het uitvoeringsplan minimaal voor aanvang te delen; - Kritische werkzaamheden en kritische momenten inzichtelijk te maken en tijdig door te geven; - Kritische momenten moeten altijd bijgewoond worden door een MKB-er; - Een actuele planning door te sturen; - Wijzigingen zo spoedig mogelijk door te geven (en schriftelijk vast te leggen); - Projectspecifieke afspraken te maken en vast te leggen over het uitvoeren van registraties voor het logboek. 			
Locatie uitvoering:	☐ op afstand / kantoor	☐ in het veld / op locatie	☒ nader te bepalen
Verantwoordelijke:	☒ KVP-er	☒ werkvoorbereider	
Type taak	☐ generieke taak	☒ projectspecifiek taak	
Projectfase:	☐ verwerving	☒ voorbereiding	☒ uitvoering ☐ verslaglegging

In het geval er sprake is van milieukundige begeleiding op basis van de BRL SIKB 6000 is deze functionaris deels afhankelijk van de aanpak en werkwijze van de certificaathouder. Het is de bedoeling dat de certificaathouder gegevens deelt met de MKB-er.

Binnen de taken van de milieukundig begeleider valt ook een registratieplicht. Het staat de MKB-er vrij om voor één of meerdere verplichte onderdelen van zijn registratieplicht gebruik te maken van de gegevens van de KVP-er of andersom. Hierover dienen in dat geval vooraf schriftelijke afspraken te zijn gemaakt. Zowel KVP-er als de MKB-er nemen deze procesafpraak op in het logboek.

Het logboek wordt bij voorkeur binnen twee weken na afronden van het project aan de MKB-er toegestuurd. Het verdient de voorkeur om bij aanvang afspraken te maken over de termijn van toezenden.